
Spoeisende Hulp

Patiënteninformatie

Vaccinatie tegen tetanus

Slingeland Ziekenhuis

Algemeen

Op de Spoedeisende Hulp van het Slingeland Ziekenhuis bent u behandeld voor een verwonding. Met deze verwonding loopt u het risico om tetanus te krijgen. Daarom heeft u één of twee injecties gekregen op de Spoedeisende Hulp.

In deze folder leest u wat tetanus precies is, hoe de vaccinatie werkt en hoeveel injecties u nodig heeft voor een volledige bescherming tegen tetanus.

Wat is tetanus

Tetanus (ook wel kaakklem genoemd) is een ernstige ziekte die wordt veroorzaakt door een bacterie. De bacterie komt onder andere voor in zand, straatvuil of mest van dieren. Door een wondje kan de bacterie in het lichaam terechtkomen. De bacterie maakt een gif aan dat spierkrampen en verlammingen veroorzaakt.

Vaak verkrampen eerst de kauwspieren, daarna ontstaan ook krampaanvallen in de rest van het lichaam. Tetanus is moeilijk te behandelen en kan een dodelijke afloop hebben.

In Nederland komt tetanus weinig voor. Kinderen worden sinds 1950 op jonge leeftijd tegen de ziekte ingeënt.

De vaccinatie

Vaccinatie tegen tetanus is nodig als u:

- langer dan tien jaar geleden een vaccinatie heeft gehad;
- nooit een vaccinatie heeft gehad;
- niet weet of u ooit een vaccinatie heeft gehad;
- een ziekte heeft of medicatie gebruikt waardoor uw afweer minder goed werkt.

De vaccinatie tegen tetanus bestaat uit een injectie met tetanus-toxoid. Dit is de stof die de ziekte veroorzaakt, maar dan in aangepaste, veilige vorm. U wordt daar niet ziek van, maar uw lichaam gaat wel antistoffen (afweer) aanmaken tegen tetanus.

Als u nooit tegen tetanus bent ingeënt, krijgt u naast de injectie met tetanus-toxoid ook een injectie waar de antistoffen al inzitten (tetanus-

immunoglobuline). Uw lichaam heeft anders te veel tijd nodig om antistoffen aan te maken. Bij een verwonding heeft u direct bescherming nodig. Met twee injecties bent u direct beschermd. Hoeveel injecties u nodig heeft, leest u hieronder.

Hoeveel injecties nodig

Hoeveel injecties u nodig heeft om u volledig te beschermen tegen tetanus hangt af van hoe lang geleden u voor het laatst bent ingeënt. Er zijn drie mogelijkheden:

Eén injectie nodig

- U bent ingeënt volgens het Rijksvaccinatieprogramma maar het is langer dan tien jaar geleden dat u de laatste tetanusvaccinatie heeft gehad. U heeft dan nog wel uw eigen afweer tegen de tetanusbacterie. Deze geeft echter niet genoeg bescherming meer. U krijgt één injectie met tetanus-toxoïd om u voldoende bescherming te geven. Deze bescherming geldt tien jaar.
- U weet niet of u volledig bent gevaccineerd en u bent een man geboren vanaf 01-01-1936 of een vrouw geboren vanaf 01-01-1950. (Uit onderzoek is gebleken dat mannen geboren tussen 1936 en 1950 nog voldoende antistoffen hebben. Voor vrouwen geldt dit niet.) U krijgt één injectie met tetanus-toxoïd om u 10 jaar te beschermen tegen tetanus.

Twee injecties nodig

- U weet niet of u volledig bent gevaccineerd en u bent een vrouw die voor 1950 is geboren of een man die voor 1936 is geboren. U krijgt dan één injectie met tetanus-toxoïd en één injectie met tetanus-immunoglobuline. U bent daarmee tien jaar beschermd.

Twee injecties nodig en later twee herhalingsinjecties

- U bent nooit gevaccineerd tegen tetanus. U krijgt dan twee inenting tegen tetanus.
- U heeft een ziekte of gebruikt medicatie waardoor de afweer minder goed werkt (bijvoorbeeld door cytostaticagebruik, medicatie tegen reuma, hiv of aids). U krijgt dan altijd twee inenting tegen tetanus (een injectie met tetanus-toxoïd en een injectie met tetanus-immunoglobuline). Ook als u in de afgelopen tien jaar een volledige tetanusvaccinatie heeft gehad.

Om te zorgen dat de bescherming voor de komende tien jaar blijft gelden, dient u nog tweemaal een herhalingsvaccinatie (tetanus-toxoïd) te krijgen.

Wij adviseren u de eerste herhalingsinjectie een maand na uw bezoek aan de Spoedeisende Hulp te halen. Een half jaar na deze eerste herhalingsinjectie haalt u de tweede herhalingsinjectie. U kunt voor de herhalingsinjecties bij uw huisarts terecht. Informeer vooraf bij uw huisartsenpraktijk of u een afspraak moet maken.

U krijgt een recept mee zodat u de twee vaccinatieampullen bij de apotheek kunt ophalen. U bewaart deze in de koelkast. U neemt de ampul mee naar uw afspraak voor vaccinatie bij de huisarts.

Mogelijke bijwerkingen

Sommige mensen krijgen last van bijwerkingen na de vaccinatie(s) tegen tetanus.

De volgende bijwerkingen zijn bekend:

- roodheid van de huid, pijn en/of zwelling op of rondom de prikplaats;
- koorts;
- huiduitslag;
- misselijkheid/braken;
- heftige reactie door overgevoeligheid, zoals hartkloppingen, benauwdheid, zwelling van gezicht en nek. Zo'n reactie kan ontstaan als u overgevoelig bent voor thiomersal (een kwikhoudend conserveermiddel dat aan tetanus-toxoïd is toegevoegd). Deze reacties bij overgevoeligheid komen zelden voor.

Direct contact opnemen

Krijgt u zeer hevige reacties na de vaccinatie die u op de Spoedeisende Hulp heeft gehad? Neemt u dan direct contact met ons op op telefoonnummer (0314) 32 95 37. Als er complicaties optreden na de herhalingsinjectie(s) die u bij de huisarts heeft gehaald, dan dient u contact op te nemen met uw huisarts of buiten kantooruren met de Huisartsenpost, telefoonnummer (0314) 32 98 88.

Tetanus voorkomen

Het is verstandig dat u zich iedere tien jaar opnieuw laat vaccineren als u:

- regelmatig in aanraking komt met aarde of dieren;
- een grotere kans op verwonding heeft (bijvoorbeeld door uw werk);
- buiten Europa op vakantie gaat.

Zwangerschap en borstvoeding

De vaccinatie tegen tetanus bevat thiomersal. Wij raden het gebruik van dit conserveermiddel af tijdens de zwangerschap en borstvoeding. Heeft u tijdens uw zwangerschap of borstvoeding toch een tetanusvaccinatie nodig? Dan krijgt u van ons het DTP-vaccin (tegen difterie, tetanus en polio) toegediend. Deze vaccinatie bevat geen thiomersal.

Vragen

Heeft u na het lezen van deze folder nog vragen? Neemt u dan gerust contact op met de medewerkers van de afdeling Spoedeisende Hulp op telefoonnummer (0314) 32 95 37.

Hieronder is aangekruist wat voor u van toepassing is:

Naam: .....

Geboortedatum: ..... / ..... / .....

- U heeft geen vaccinatie nodig.
- U heeft één vaccinatie gekregen. Met deze vaccinatie (tetanus-toxoid) bent u de komende tien jaar voldoende beschermd tegen tetanus.

Datum toediening vaccinatie	..... / ..... / .....

- U heeft twee vaccinaties gekregen. Met deze vaccinaties (tetanus-immunoglobuline en tetanus-toxoid) bent u de komende tien jaar voldoende beschermd tegen tetanus.

Datum toediening vaccinaties op de Spoedeisende Hulp	..... / ..... / .....

- U heeft twee vaccinaties gekregen. Voor volledige bescherming tegen tetanus gedurende de komende 10 jaar, raden wij u herhalingsinjecties aan. Hiervoor kunt u terecht bij uw huisarts.

Datum toediening vaccinaties op de Spoedeisende Hulp	..... / ..... / .....

Herhalingsinjecties voor volledige bescherming	Rond deze datum herhalingsinjecties laten toedienen	Datum toediening
Datum 1e herhaling tetanus-toxoid	..... / ..... /	..... / ..... / .....
Datum 2e herhaling tetanus-toxoid	..... / ..... /	..... / ..... / .....

Slingeland Ziekenhuis
Kruisbergseweg 25

Postadres:
Postbus 169
7000 AD Doetinchem

Telefoon: (0314) 32 99 11
Internet: www.slingeland.nl